

Překladový seminář pro cizince

(Z. Fišer, 2 hodiny týdně, JS 2010)

Plán a pracovní protokol

1. lekce 19. 2. 2010

Anketa o očekávání a překladatelském procesu

DÚ:

1. Jeden týden si v cílovém jazyce psát deník. Cíl: umět poznat a formulovat charakteristické rysy deníku, senzibilizovat vůči stylovým zvláštnostem žánru deník v cílovém jazyce
2. Donést do druhé lekce 11 kopií dětského říkadla v mateřském jazyce. Cíl: senzibilizovat na styl říkadel v CJ.
3. Přečíst si povídku J. Kratochvila *Deníček* (1994) a napsat 10 – 20 vět, o čem povídka je.

2. lekce 26. 2. 2010

Protokol vyplňovat v hodině rukou, elektronickou verzi si stáhnout z ISu a přepsat do ní texty z lekce a doplnit ji o vypracované domácí úkoly. Vyplněnou elektronickou verzi poslat lektorovi na adresu fiser@phil.muni.cz.

1. Charakteristiky deníku

Napište, co jsou charakteristické rysy deníku dospělé osoby. O čem se píše zpravidla deník, v jaké situaci, co si do něj pisatel zaznamenává, jakým stylem se pisatel vyjadřuje, jaký užívá jazyk, komu je deníkový záznam určen? Je deník monologický, nebo dialogický, proč? Jsou deníky určeny k publikaci – kdy, které? Jaké žánry a jaké slohové postupy v denících můžeme odhalit (postup informační, výkladový, úvahový, vyprávěcí)?

2. Deník dívky

Napište jako deníkový zápis jedenáctileté dívky záznam včerejšího dne v cílovém jazyce (cca 8 vět).

V napsaném textu podtrhněte stylové a tematické zvláštnosti, kterými se pubertální deník liší od deníku dospělého člověka.

Tyto charakteristické výrazy vypište a vyložte česky jejich význam a stylové zvláštnosti.

Cíl: senzibilizace na jazykovou stylizaci deníku.

3. Říkadla

Zapište v mateřském jazyce jedno dětské říkadlo, které znáte z dětství. Česky popište jazykové a tematické zvláštnosti (specifika) svého říkadla:

- a) vyložte obsah říkadla;
- b) vysvětlete, kdy se říkadlo používá a proč, jakou má funkci v komunikaci (děti s dětmi, dospělí s dětmi);
- c) vzpomeňte si na situaci, kdy jste říkadlo slyšeli, kdo vám je říkal a proč, jaké jste měli pocity a náladu, komu jste vy sami říkadlo říkali – můžete si k tomu napsat pětiminutový automatický text.

Vzpomeňte si na další dětská říkadla pro nečtenáře (děti ve věku 1–3 let) a zapište je do protokolu.

Cíl: senzibilizace překladatele na dětský jazyk, připomínka obrátů dětské mluvy a dětské literatury v cílovém jazyce.

České říkadlo:

Vařila myšička kašičku na železném rendlíčku. Tomu dala, tomu víc, tomu málo, tomu nic, ten plakal, ten skákal – a ten nejmenší šupky dupky do komůrky na homolky, tam se napapal.

4. Interpretace povídky *Deníček*

- Můj obor studia nebo zaměstnání:
  - Můj věk v r. 2010:
  - Kde jsem žila/žil do r. 1990:
  - Kde jsem žila/žil po r. 1990:
  - Jak dlouho jsem v České republice (kolik času jsem zde prožila/prožil):
- a) Napište, o čem povídka *Deníček* je. Co je hlavní sdělení, co je pointou povídky? (3–5 vět, česky)
- b) Co víte o Jiřím Kratochvilovi, co důležitého si musíme o autorovi uvědomit, co musíte zjistit? Zapište to:
- c) Napište, co víte o postmoderně. Co víte o postmoderní literatuře?
- d) Napište, co víte o historii Československa v letech 1945–1990.

- e) Analyzujte povídku tematicky (kdo vypráví, kdy, kde, komu, co vypráví, co víme o vlastnostech protagonistky), jazykově (jaký je jazykový styl textu) a žánrově (jaké druhy textu zde můžeme identifikovat).

5. Formulace zakázky překladu.

Přeložte povídku do svého mateřského jazyka jako literární text, který bude publikován některým z následujících způsobů:

- a) samostatně v kulturně zaměřeném periodiku (např. literární příloha deníku, týdeníku s celostátním dosahem, nebo literárně kulturní časopis regionu, nebo studentský časopis školy);
- b) knižně v souboru povídek v Antologii české povídky dvacátého století v r. 2010;
- c) knižně v souboru povídek v Antologii české postmoderní povídky v r. 2010.

6. Příjemce překladu

a) Popište potenciálního příjemce svého překladu: pohlaví, věk, vzdělání, profese, zájmy atd.

b) Podle formulace zakázky a své představy o předpokládaném příjemci cílového textu napište v 7–10 větách text jako dopis nakladateli (redaktorovi) o tom, jaké literární poselství, jaké sdělení bude obsahovat váš překlad, na co se v překladu budete soustředit, jakou hlavní funkci má váš překlad splnit v cílové komunikaci v přijímající kultuře.

7. Vypracujte první verzi překladu. Revidovanou verzi přineste do třetí lekce (12. 3. 2010)
v několika kopiích.